

Наукові перспективи
Видавнича група

**ВІСНИК НАУКИ ТА
ОСВІТИ**
ISSN 2786-6165 (ONLINE)

Bulletin of Science and Education

№ 5(47) 2026

Видавнича група «Наукові перспективи»
Християнська академія педагогічних наук України

«Вісник науки та освіти»

№ 5(47) 2026

Київ – 2026

Publishing Group «Scientific Perspectives»
Christian Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine

"Bulletin of Science and Education"

№ 5(47) 2026

Kyiv – 2026

ISSN 2786-6165 Online

УДК 001.32:1 /3/(477)(02)

Ідентифікатор медіа R40-05847

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-5\(47\)](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-5(47))

«Вісник науки та освіти»: журнал. 2026. № 5(47) 2026. С. 6300

Рекомендовано до видавництва Всеукраїнською Асамблеєю докторів наук з державного управління
(Рішення від 01.06.2026, № 1/6-26)

*Згідно наказу Міністерства освіти і науки України 10.10.2022
№ 894 журналу присвоєні категорії "Б" із історії та
археології (спеціальність - 032 Історія та археологія) та
педагогіки (спеціальність - 011 Освітні, педагогічні науки)*

*Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від
23.12.2022 № 1166 журналу присвоєна категорія Б з філології
(спеціальність - 035 філологія)*

Журнал видається за підтримки Інституту філософії та соціології Національної академії наук Азербайджану, Всеукраїнської асоціації педагогів і психологів з духовно-морального виховання та Всеукраїнської асамблеї докторів наук з державного управління

Журнал публікує наукові розвідки з теоретичних та прикладних аспектів гуманітарних наук та мистецтва

Цільова аудиторія: вчені, лінгвісти, літературознавці, перекладачі, мистецтвознавці, культурознавці, педагоги, соціологи, історики, археологи, а також, інші фахівці з різних сфер життєдіяльності суспільства, де знаходить застосування тематика наукового журналу

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Google
scholar

Academic
Resource
Index
ResearchBib

Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), Research Bible, міжнародної пошукової системи Google Scholar

Головний редактор: Котельницький Назар Анатолійович – член-кореспондент Української Академії Наук, кандидат історичних наук, доцент кафедри мовної підготовки та міжкультурних комунікацій, ЗВО Університет трансформації майбутнього (Україна)

Редакційна колегія:

- ✓ **Азарова Лариса Євстахіївна** - докт.філол.наук, професор, завідувач кафедри мовознавства Вінницького національного технічного університету (Україна)
- ✓ **Берест Ігор Романович** - доктор історичних наук, професор кафедри медійних технологій, інформаційної та книжкової справи, Національного університету «Львівська політехніка» (Україна)
- ✓ **Беррі, Стівен** доктор історичних наук, професор, професор епохи Громадянської війни Коледжу мистецтв і наук Франкліна Університету Джорджії (США)
- ✓ **Вукілова Катерина Володимирівна** – кандидат філологічних наук, доцент кафедри романо-германської філології та перекладу Білоцерківського національного аграрного університету (Біла Церква, Україна), доцент Дніпровського відділення центру наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України, Дніпро, Україна (Україна)
- ✓ **Гурко Олена Василівна** - доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської мови для нефілологічних спеціальностей Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, (Дніпро, Україна)
- ✓ **Заур Алієв** доктор філософії з історії науки, доктор філософії з політичних наук, доцент, доцент Інституту філософії та соціології НАНА, Азербайджан (Азербайджан)
- ✓ **Р. Ахмад Закі Ель Ісламі**, доцент, професор, доктор філософії, Департамент наукової освіти, Факультет підготовки вчителів та освіти, Університет Султана Агенга Тіртаяса, (Індонезія)

- ✓ **Робак Ігор Юрійович** - доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри суспільних наук Харківського національного медичного університету (Україна)
- ✓ **Рубан Микола Юрійович** - доктор філософії з історії та археології, член правління Луганського обласного об'єднання ВУТ "Просвіта" імені Тараса Шевченка, голова правління громадської організації "Фонд відновлення залізничної спадщини України" (Україна)
- ✓ **Сайд М. Ісмаїл** доктор наук, професор, професор кафедри англійської мови, Коледж природничих наук і гуманітарних наук, Університет принца Саттама бін Абдулазіза, Аль-Хардж (Саудівська Аравія)
- ✓ **Синявська Олена Олександрівна** - кандидат історичних наук, доцент, доцент Одеського національного університету імені І. І. Мечникова (Україна)
- ✓ **Січкаренко Галина Геннадіївна** - доктор історичних наук, доцент, професор кафедри документознавства та інформаційної діяльності Державного університету телекомунікацій (Україна)
- ✓ **Скляр Ірина Олександрівна** - кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української філології, доцент кафедри світової літератури Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ Донбаський Державний педагогічний університет, постдокторант (Україна)
- ✓ **Супрун Володимир Миколайович** – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри журналістики та українознавства Національного університету водного господарства та природокористування (Україна)
- ✓ **Хитровська Юлія Валентинівна** - доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії факультету соціології і права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (Україна)
- ✓ **Юган Наталія Леонідівна** – доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри літературознавства, східної філології і перекладу Луганського національного університету імені Тараса Шевченка, практичний психолог у закладах освіти, член Центру українсько-європейського наукового співробітництва, Української асоціації когнітивної лінгвістики та поетики, Міжнародної федерації арт-терапії та самореалізації особистості (Україна)

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

СЕРІЯ «ФІЛОЛОГІЯ»

Banias V.V. <i>WHAT IS ROMANTICISM?</i>	60
Beregszászi Anikó, Hnatyk K., Fodor K. <i>NATIVE LANGUAGE INFLUENCE ON FOREIGN LANGUAGE DEVELOPMENT</i>	70
Demetska V.V., Banias N.Yu., Lizak K.M. <i>MULTIMEDIAL REPRESENTATION IN SUZANNE COLLINS' THE HUNGER GAMES: A COMPARATIVE STUDY OF THEMES IN THE LITERARY TRILOGY AND ITS CINEMATIC ADAPTATION</i>	86
Fedoriv Ya., Fedoriv M., Semiankiv I., Pirozhenko I. <i>DIACHRONIC DIMENSION OF WAR DISCOURSE AND THE SPECIFICS OF MILITARY TRANSLATION PRAXIS IN THE CONTEMPORARY UKRAINIAN CONTEXT</i>	97
Fedoriv Ya., Fedoriv M., Solomashenko N. <i>COMMUNICATIVE EFFECTIVENESS AND AUTHENTICITY IN BUSINESS ENGLISH EMAIL WRITING: A STUDY OF AI INFLUENCE</i>	127
Hrytsiak L.D. <i>LINGUISTIC MODELING OF INTERCULTURAL COMMUNICATION IN THE GLOBALIZED WORLD. MULTICULTURALISM AND ITS TRENDS IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION</i>	145
Hubych P.V., Svydnytska-Ilkiv N.V., Fihura N.M. <i>LEXICO-SEMANTIC FEATURES AND TRANSLATION OF U.S. NAVY RANK TITLES IN THE NATO OF/OR FRAMEWORK: ENGLISH, POLISH AND UKRAINIAN</i>	156
Hurko O.V., Novikova O.V. <i>INTEGRATION OF AI TOOLS INTO THE PROCESS OF TEACHING ACADEMIC WRITING TO STUDENTS: ADVANTAGES, RISKS, AND METHODOLOGICAL ASPECTS (BASED ON THE DigiFLEd PROJECT)</i>	167

Kryvoruchko T.V. <i>THE USE OF DECOMPRESSION AND COMPRESSION IN TRANSLATION FROM ENGLISH INTO UKRAINIAN</i>	180
Kryvoruchko T.V. <i>GENDER ASPECTS IN THE CONTEXT OF MEDIA DISCOURSE</i>	192
Kuptsova T.A., Koliieva I.A. <i>CHALLENGES IN TEACHING PROFESSIONALLY ORIENTED FOREIGN LANGUAGES AT NON-LANGUAGE UNIVERSITIES</i>	205
Kuziv M.Z. <i>DIE NUTZUNG VON INTERNETRESSOURCEN IM FREMDSP- RACHENUNTERRICHT</i>	214
Lizak K.M., Banias N.Yu., Nagy-Kolozhvary Enike Adalybertivna <i>RETHINKING THE ROLE OF VOCABULARY BREADTH AND DEPTH IN EFL INSTRUCTION</i>	224
Makukhina S.V. <i>AUTHENTIC VIDEO MATERIALS FOR DEVELOPING FOREIGN LANGUAGE COMPETENCE</i>	241
Molotkina Yu. <i>DISCURSIVE STRATEGIES OF GENDER-BASED DISCRIMINA- TION AND MARGINALIZATION IN SCREEN MEDIA: A CASE STUDY OF THE EUPHORIA PILOT SCRIPT</i>	255
Mykhailova L. <i>THE IMPACT OF DIGITAL LANGUAGE TECHNOLOGIES ON THE DEVELOPMENT OF TEXT-CREATION COMPETENCE OF ECONOMICS STUDENTS IN NON-LINGUISTIC UNIVERSITIES</i>	269
Nozhovnik O.M. <i>AI TOOLS AND DIPLOMATIC GENRE NORMS: EVIDENCE FROM AN ENGLISH FOR INTERNATIONAL DOCUMENTS ESP COURSE</i>	283
Nypadymka A.S., Lakiychuk O.V. <i>ETYMOLOGICAL FOUNDATIONS AND WORD-FORMATION STRATEGIES IN J.K. ROWLING'S LITERARY DISCOURSE</i>	295

Pavlenko L.V., Suima I.P., Novikova O.V. <i>DEVELOPING ENGLISH COMMUNICATION SKILLS IN FUTURE PROFESSIONALS IN SOCIAL WORK, MANAGEMENT, AND ADMINISTRATION</i>	306
Romanchuk O.V. <i>LEXICOGRAPHIC ASPECT OF ONLINE LEARNING UKRAINIAN FOR SPECIFIC PURPOSES</i>	319
Stepanova I.S., Nykyporets S.S., Herasymenko N.V., Kriutchenko O.O., Piddubchak S.Yu. <i>A LINGUISTIC TAXONOMY OF HUMAN-AI INTERACTION: DISCURSIVE STRATEGIES IN PROMPT ENGINEERING FOR LARGE LANGUAGE MODELS</i>	333
Stetsenko N.M., Zasadniuk D.V. <i>METHODS OF TRANSLATING ENGLISH NEOLOGISMS INTO UKRAINIAN</i>	350
Styrnik N.S. <i>AI TOOLS AND DIGITAL COMPETENCE DEVELOPMENT IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING WITHIN THE DigiFLEd PROJECT</i>	362
Tkach P., Volkova M. <i>ROBIN HOBB'S «THE WORLD OF THE ELDERING» ONOMASTICON: THE STRUCTURAL AND FUNCTIONAL SIGNIFICANCE OF CHARACTONYMS</i>	372
Udovschenko H.M., Rybalka N.V., Kolomoiets A.O. <i>TYPES AND SPECIFIC FEATURES OF ABBREVIATIONS IN DIGITAL COMMUNICATION</i>	382
Varadi N., Molnar F., Fabian M. <i>INTEGRATION OF EAP AND ESP IN THE FORMATION OF ACADEMIC AND PROFESSIONAL ENGLISH-LANGUAGE COMPETENCE OF INTERNATIONAL RELATIONS STUDENTS</i>	395
Yankovets O.V., Herasimova O.M. <i>MAIN APPROACHES AND CHALLENGES IN TRANSLATING MODALITY FROM ENGLISH INTO UKRAINIAN</i>	415

Yemets O. <i>EXPLICITATION AS A MAJOR UNIVERSAL IN TRANSLATION OF LITERARY TEXT</i>	428
Yurko N.A. <i>FOREIGN LANGUAGE PROFICIENCY IN PHYSICAL EDUCATION AND SPORT: THE ENGLISH LEARNING APPS</i>	440
Zaitseva O.Yu., Nevreva M.M., Dobrovolska Yu.L. <i>INTERACTION OF LEXICAL, SYNTACTIC AND STATISTICAL CHARACTERISTICS OF THE WORD 'TEMPERATURE' (ON THE BASIS OF SCIENTIFIC AND TECHNICAL DISCOURSE TEXTS)</i>	455
Zinenko N.V. <i>EUPHEMISM TREADMILL IN MODERN CORPORATE AND SOCIAL DISCOURSE</i>	466
Акульшина Н. <i>ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО ПЕРСЬКОГО ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ</i>	480
Алексієвець О.М. <i>РОЗВИТОК ВИМОВИ СТУДЕНТІВ ЯК ОСНОВА УСПІШНОЇ КОМУНІКАЦІЇ АНГЛІЙСЬКОЮ</i>	492
Ачкан Л.С., Марковська М.В. <i>СПЕЦИФІКА ВИКОРИСТАННЯ ВЛАСНИХ НАЗВ У ЗАГОЛОВКАХ НОВИННИХ МЕДІАТЕКСТІВ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ</i>	504
Бабай П.М., Тітаренко О.О. <i>ГІБРИДНІ ГРАДАЦІЇ СУБ'ЄКТНО-НАРАТИВНОЇ ФІКЦІОНАЛЬНОСТІ В ТРАНСМЕДІАЛЬНИХ РЕПРЕЗЕНТАЦІЯХ "ТРУ КРАЙМУ"</i>	517
Бабій І.М., Лушпинська Л.П., Фармагей Ж.В. <i>ВІДОКРЕМЛЕНІ ЧЛЕНИ РЕЧЕННЯ В ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ: ГРАМАТИКО-ФУНКЦІЙНИЙ АСПЕКТ</i>	530
Байдацька С.С. <i>ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У ПОЛОНІСТИЧНІЙ ЛІНГВОДИДАКТИЦІ</i>	545

- Баняс В.В., Лізак К.М.** 560
ВИКОРИСТАННЯ ХУДОЖНЬОГО ФІЛЬМУ ЯК ОСНОВИ РОЗМОВНОГО СЕМІНАРУ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ (Аналіз заняття на матеріалі кінострічки Heretic)
- Баняс В.В., Лізак К.М.** 569
ТРАНСФОРМАЦІЯ СТАНДАРТНОГО КУРСУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ РІВНЯ B2 У ТВОРЧУ ОСВІТНЮ СИСТЕМУ: ДОСВІД ПРОГРАМИ VERBA
- Барабаш С.М.** 578
МОТИВ БОЛЮ У РОМАНІ-ФЕНТЕЗІ ВІТАЛІЯ КЛИМЧУКА «РУТЕНІЯ»
- Баранік К.П.** 590
ОСНОВНІ АСПЕКТИ ПЕРЕКЛАДУ КИТАЙСЬКИХ ЧЕН ЮЙ, ЯК НАЙПОШИРЕНІШОГО ВИДУ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ В КИТАЙСЬКІЙ МОВІ
- Бачинська Г.В.** 602
ЛІНГВІСТИЧНА АКСІОЛОГІЯ В СИСТЕМІ МОВОЗНАВЧИХ НАУК
- Белінська І.Д.** 615
ПОЕТИЧНІ МІНІ ЦИКЛИ У ЗБІРЦІ «ПІСНІ ДОСВІДУ» ВІЛЬЯМА БЛЕЙКА ТА ЇХ ВІДТВОРЕННЯ В УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ
- Бойчук М.І., Якимчук Н.В., Притолюк С.А.** 625
ВІДТВОРЕННЯ ГЕНДЕРНО МАРКОВАНОЇ ЛЕКСИКИ В ПЕРЕКЛАДІ ПУБЛІЦИСТИЧНОГО ДИСКУРСУ
- Бондур Ю.В.** 637
МУЛЬТИМОДАЛЬНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ЕМОЦІЙ У АНІМАЦІЙНОМУ КІНОДИСКУРСІ (на матеріалі мультфільмів «Думками навиворіт»)
- Боримська О.І.** 651
ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНІ МАРКЕРИ ТОКСИЧНОСТІ В АНГЛОМОВНОМУ СОЦІОМЕРЕЖЕВОМУ ДИСКУРСІ: КОРПУСНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

- Вакуліч Я.М.** 663
ЛЕКСИКО-СТИЛИСТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ АНГЛОМОВНОГО ЮРИДИЧНОГО ДИСКУРСУ
- Васильєва Н.О., Сосніна Т.В., Шитова Є.С.** 675
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ГАСТРОНОМІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ (НА МАТЕРІАЛІ КНИГИ АМАНДИ Ї «ОФІЦІЙНА КУЛІНАРНА КНИГА»)
- Васильєва О.В., Вакулич В.М.** 688
ЦИФРОВА БЕЗПЕКА ЯК СКЛADOVA ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У НАУКОВІЙ ЖУРНАЛІСТИЦІ
- Вискушенко С.А.** 700
КОНЦЕПТ ANIMAL (ТВАРИНА) ЯК РЕПРЕЗЕНТАНТ ПРОФЕСІЙНОГО ЗНАННЯ В АНГЛІЙСЬКІЙ ФАХОВІЙ МОВІ ТВАРИННИЦТВА
- Вітрук Н.Л.** 708
ГЕНДЕРНИЙ ПРИНЦИП У СПОРТИВНОМУ МОВНОМУ ПРОСТОРІ
- Вознюк Г.А., Тищенко О.О.** 718
ЗМІНА СТАВЛЕННЯ ДО СОЦІАЛЬНИХ ВИГНАНЦІВ У ЯПОНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ: ВІД РАННЬОЇ ПРОЗИ МЕЙДЖІ ДО "ПОРУШЕНОГО ЗАПОВІТУ" ШІМАДЗАКІ ТОСОНА
- Воробйова Л.В., Покулевська А.І., Решетніков О.А.** 731
ПАТЕНТНИЙ ПЕРЕКЛАД ЯК РІЗНОВИД НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ПЕРЕКЛАДУ: ПРОБЛЕМИ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ТА ГРАМАТИЧНОЇ АДАПТАЦІЇ
- Ворова Т.П.** 745
ЦИФРОВІ НИТКИ У СУЧАСНІЙ ТЕХНОЛОГІЇ ТРАНСФОРМАЦІЙ (КОРОТКИЙ ОГЛЯД У РАМКАХ ПРОЕКТУ DNU DIGIFLED)
- Гембарук О.В.** 761
ТРАНСФОРМАЦІЯ МОВНОСТИЛИСТИЧНИХ НОРМ ЖУРНАЛІСТСЬКОГО ТЕКСТУ ПІД ВПЛИВОМ ГЕНЕРАТИВНОГО ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

- Герасименко О.Ю., Остапенко С.А., Удовіченко Г.М.,
Воробйова Л.В.** 776
*ФУНКЦІОНУВАННЯ ЛАТИНСЬКИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ У СУЧАС-
НОМУ АНГЛОМОВНОМУ ДИСКУРСІ*
- Гиріна Т.С., Трегуб А.М., Ряботинська К.В.** 786
*СОЦІАЛЬНА РЕКЛАМА ЯК ЗАСІБ АКТУАЛІЗАЦІЇ СУСПІЛЬНО-
ПОЛІТИЧНОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ В УКРАЇНСЬКОМУ ОНЛАЙН-
МЕДІАПРОСТОРІ: ЛІНГВОПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТ ВПЛИ-
ВУ НА ГРОМАДСЬКУ ДУМКУ*
- Гірняк С.П.** 801
ЕТИКЕТ ЯК СКЛАДНИК КУЛЬТУРИ СПІЛКУВАННЯ
- Гончарук В.А.** 811
*ОСВІТНІЙ ПОТЕНЦІАЛ МАСОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ У ФОРМУВАННІ
КУЛЬТУРНОЇ САМОІДЕНТИФІКАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ*
- Гончарук О.В.** 825
*АКАДЕМІЧНИЙ НЕПОТИЗМ ЯК ДЕСТРУКТИВНИЙ ЧИННИК
ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА: ТЕОРЕТИЧНИЙ ВИМІР ТА
СТРАТЕГІЇ ПОДОЛАННЯ*
- Горячок І.В., Олійник Л.В.** 837
*КОНЦЕПТИ «САМОТНІСТЬ» І «СУМ» У СТРУКТУРІ ЖІНОЧИХ
ТА ЧОЛОВІЧИХ ОБРАЗІВ РОМАНУ ЯНУША ВИШНЕВСЬКОГО
«САМОТНІСТЬ У МЕРЕЖІ»*
- Грушецька А.Ю., Безносюк Ю.П.** 853
*НЕЙРОЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ
МОВ У ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ*
- Даліда А.В., Тимко А.О.** 869
*ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ ПРО ЖІНОК У ПЕРСЬКИХ
ПРИСЛІВ'ЯХ І ПРИКАЗКАХ: ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ
АСПЕКТ*
- Данильчук Д.В.** 880
*РЕМОТИВАЦІЯ УРБАНОНІМІВ ЯК ФОРМА СТИХІЙНОЇ
УКРАЇНІЗАЦІЇ (НА МАТЕРІАЛІ УРБАНОНІМІЇ МІСТА КИЄВА
XX–XXI СТОЛІТЬ)*

- Дедухо А.В.** 898
ВПЛИВ ЦИФРОВОЇ КУЛЬТУРИ НА СУЧАСНИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ ПРОЦЕС
- Демська-Будзуляк Л.М.** 912
ДРАМАТИЧНІ ПОЕМИ ЛЕСІ УКРАЇНКИ ТА ЛІНИ КОСТЕНКО «СНІГ У ФЛОРЕНЦІЇ»: ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНИЙ ДІАЛОГ НА ТЛІ ІСТОРИЧНОЇ ЕПОХИ
- Зайцева В.В., Шевченко Т.В.** 928
ІНТЕРАКТИВНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ОРФОГРАФІЇ: ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК УЖИВАННЯ ВЕЛИКОЇ ЛІТЕРИ
- Зайцева В.В., Тернова Ж.А.** 942
КАТОЙКОНІМИ ПРИКАРПАТТЯ (СЛОВОТВІРНИЙ АСПЕКТ)
- Зінченко В.М., Гаценко Л.В., Коноплицька О.І.** 963
ВПЛИВ ЦИФРОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ НА ТРАНСФОРМАЦІЮ ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНИХ НОРМ УКРАЇНСЬКОЇ ДІЛОВОЇ МОВИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ
- Івасишина Т.А.** 980
ІНТЕРПРЕТАЦІЙНІ МОДЕЛІ МІФОЛОГЕМ ВОГНЮ ТА СОНЦЯ В ПОЕЗІЇ ЛІНИ КОСТЕНКО
- Іщенко В.Л., Горбуньова С.О., Воскобойник В.І., Пушкар О.П., Кононенко О.А.** 993
КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ АДАПТАЦІЇ АМЕРИКАНСЬКОГО ГУМОРУ В ПРОЦЕСІ ПЕРЕКЛАДУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ (НА МАТЕРІАЛІ СЕРІАЛУ «ДВІ ДІВЧИНИ БЕЗ КОПІЙЧИНИ»)
- Канова Г.О.** 1007
ГУМАНІТАРНА VS ГУМАНІСТИЧНА ОПТИКА ПОЛІТИЧНОГО ТЕАТРУ (НА МАТЕРІАЛІ П'ЄС «СЕМЕРО ЄВРЕЙСЬКИХ ДІТЕЙ» К. ЧЕРЧІЛЛА ТА «СЕМЕРО ІНШИХ ДІТЕЙ» Р. СТРІЛІНГА)
- Кемська Н.О.** 1017
ІСТОРИЧНИЙ ЕКСКУРС ЕВОЛЮЦІЇ АМЕРИКАНСЬКОГО СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО ТЕРМІНА

УДК 811.111

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-5\(47\)-993-1006](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-5(47)-993-1006)

Іщенко Валентина Леонідівна кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри ділової іноземної мови, Полтавський університет економіки і торгівлі, м. Полтава, <https://orcid.org/0000-0002-4812-0859>

Горбуньова Соф'я Олегівна старший викладач кафедри ділової іноземної мови, Полтавський університет економіки і торгівлі, м. Полтава, <https://orcid.org/0000-0001-8023-5851>

Воскобойник Валентина Іванівна кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри ділової іноземної мови, Полтавський університет економіки і торгівлі, м. Полтава, <https://orcid.org/0000-0003-3990-3082>

Пушкар Ольга Петрівна кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української, іноземних мов та перекладу, Полтавський університет економіки і торгівлі, м. Полтава, <https://orcid.org/0009-0006-1806-9366>

Кононенко Олена Анатоліївна старший викладач кафедри ділової іноземної мови, Полтавський університет економіки і торгівлі, м. Полтава, <https://orcid.org/0000-0002-8307-9302>

КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ АДАПТАЦІЇ АМЕРИКАНСЬКОГО ГУМОРУ В ПРОЦЕСІ ПЕРЕКЛАДУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ (НА МАТЕРІАЛІ СЕРІАЛУ «ДВІ ДІВЧИНИ БЕЗ КОПІЙЧИНИ»)

Анотація. Статтю присвячено дослідженню комунікативних стратегій адаптації американського гумору в процесі перекладу українською мовою на матеріалі американського ситкому “2 Broke Girls” («Дві дівчини без копійчини»). Актуальність роботи зумовлена зростанням популярності аудіовізуального контенту та необхідністю забезпечення адекватного перекладу гумористичних елементів, які є культурно зумовленими й тісно пов'язаними з мовними та прагматичними чинниками.

У центрі дослідження перебуває проблема відтворення комічного ефекту в умовах міжкультурної комунікації з урахуванням категорії адресованості та орієнтації на цільову аудиторію. Теоретичне підґрунтя роботи становлять положення функціональної лінгвістики, зокрема підходи

до аналізу мовних одиниць у контексті їх комунікативного призначення. Особлива увага приділяється ролі імпліцитного адресата у формуванні перекладацьких рішень.

Метою статті є виявлення та аналіз комунікативних стратегій адаптації американського гумору в українському перекладі, а також визначення особливостей передачі комічного ефекту в аудіовізуальному дискурсі. Для досягнення поставленої мети використано методи класифікації, порівняльного та контекстуального аналізу, а також елементи кількісного підходу.

У результаті дослідження встановлено, що в серіалі широко представлені різні засоби комічного, зокрема гра слів, сленг, іронія, сарказм, парадокс, гіпербола, okazionalizmi, антитеза, перифраз, повтори, порівняння та чорний гумор. Доведено, що найбільші труднощі для перекладу становлять мовні явища, пов'язані з формальною організацією висловлювання (гра слів, сленг), тоді як універсальні засоби комічного відтворюються з меншими втратами.

З'ясовано, що ефективна передача гумору досягається шляхом використання перекладацьких трансформацій, зокрема адаптації, заміни, компенсації та прагматичного переосмислення. Важливу роль відіграє також урахування аудіовізуального контексту, який доповнює вербальну складову та впливає на інтерпретацію комічного.

У статті доведено, що переклад гумору є не лише лінгвістичним, а й культурно-комунікативним процесом, орієнтованим на адресата. Отримані результати можуть бути використані у подальших дослідженнях аудіовізуального перекладу, а також у практиці перекладацької діяльності.

Ключові слова: гумор, комічне, аудіовізуальний переклад, комунікативні стратегії, адаптація, адресованість, американський ситком.

Ishchenko Valentyna Leonidivna Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Head of the Business Foreign Language Department, Poltava University of Economics and Trade, Poltava, <https://orcid.org/0000-0002-4812-0859>

Horbunova Sofia Olehivna Senior lecturer of the Business Foreign Language Department, Poltava University of Economics and Trade, Poltava, <https://orcid.org/0000-0001-8023-5851>

Voskoboinyk Valentyna Ivanivna Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Business Foreign Language Department, Poltava University of Economics and Trade, Poltava, <https://orcid.org/0000-0003-3990-3082>

Pushkar Olha Petrivna Candidate of Philological Sciences, Senior Lecturer of Department of Ukrainian, Foreign Languages and Translation, Poltava University of Economics and Trade, Poltava, [https://orcid.org/ 0009-0006-1806-9366](https://orcid.org/0009-0006-1806-9366)

Kononenko Olena Anatoliivna Senior lecturer of the Business Foreign Language Department, Poltava University of Economics and Trade, Poltava, [https://orcid.org/ 0000-0002-8307-9302](https://orcid.org/0000-0002-8307-9302)

COMMUNICATIVE STRATEGIES OF ADAPTATION OF AMERICAN HUMOR IN THE PROCESS OF TRANSLATION INTO UKRAINIAN (BASED ON THE MATERIAL OF THE SITCOM “2 BROKE GIRLS”)

Abstract. The article is devoted to the study of communicative strategies for adapting American humor in the process of translation into Ukrainian, based on the material of the American sitcom (“2 Broke Girls”). The relevance of the research is determined by the growing popularity of audiovisual content and the need to ensure an adequate translation of humorous elements, which are culturally determined and closely connected with linguistic and pragmatic factors.

The focus of the study is the problem of reproducing the comic effect in the context of intercultural communication, taking into account the category of addressability and orientation toward the target audience. The theoretical framework is based on the principles of functional linguistics, particularly approaches to analyzing language units within their communicative function. Special attention is paid to the role of the implied recipient in shaping translation decisions.

The aim of the article is to identify and analyze communicative strategies for adapting American humor in Ukrainian translation, as well as to determine the peculiarities of rendering the comic effect in audiovisual discourse. To achieve this aim, the methods of classification, comparative and contextual analysis, as well as elements of quantitative analysis, were employed.

The results of the study demonstrate that the sitcom widely employs various means of creating humor, including wordplay, slang, irony, sarcasm, paradox, hyperbole, occasionalisms, antithesis, paraphrase, repetition, comparison, and black humor. It has been established that the most challenging elements for translation are those related to the formal structure of language (such as wordplay and slang), whereas more universal means of humor are reproduced with fewer losses.

It has been found that effective rendering of humor is achieved through the use of translation transformations, including adaptation, substitution,

compensation, and pragmatic reinterpretation. The audiovisual context also plays a significant role, complementing the verbal component and influencing the interpretation of the comic effect.

The article proves that the translation of humor is not only linguistic but also a cultural and communicative process oriented toward the recipient. The findings can be applied in further research on audiovisual translation as well as in translation practice.

Keywords: humor, the comic, audiovisual translation, communicative strategies, adaptation, addressability, American sitcom.

Постановка проблеми. У сучасній лінгвістиці одним із пріоритетних напрямів дослідження є вивчення функціонально-комунікативних характеристик мовних одиниць у структурі текстів. Особливої актуальності набуває аналіз механізмів реалізації комунікативних намірів автора, що виявляються через систему мовних засобів, організованих відповідно до прагматичної спрямованості тексту.

Функціональний підхід до аналізу мовних явищ передбачає розгляд мовних одиниць не ізольовано, а в контексті їх використання з урахуванням комунікативної мети, умов породження мовлення та очікуваного ефекту. У цьому аспекті визначальною є орієнтація на адресата як ключовий чинник, що зумовлює відбір, структурування та інтерпретацію мовного матеріалу. Таким чином, у центрі дослідження перебуває так званий “людський фактор у мові”, який акцентує увагу на взаємодії мовної особистості автора та потенційного реципієнта, що розглянуто в [1, с. 88].

Базовим поняттям дослідження є адресованість, що трактується як інтегральна властивість мовлення, яка відображає його спрямованість на певну модель адресата. Адресованість передбачає врахування когнітивних, соціокультурних і психологічних характеристик реципієнта, що, своєю чергою, визначає специфіку мовної репрезентації змісту. У широкому розумінні вона постає як універсальна ознака комунікації, тоді як у вузькому – як одна з конститутивних категорій тексту, що впливає на його семантичну та прагматичну організацію.

Необхідною складовою аналізу тексту є реконструкція образу імпліцитного читача, який закладений у його структурі. Такий читач характеризується рівнем інтерпретативної компетенції, типом рецепції (наївною або критичною), а також здатністю до декодування багаторівневих смислів тексту. У цьому контексті виокремлюються дві базові інтерпретативні позиції, які розглянуті в роботах [2, с. 107] та [3, с. 82]: наївна, що передбачає лінійне, цілісне та переважно некритичне сприйняття тексту, та критична, яка характеризується багатовимірністю інтерпретації, аналітичністю та здатністю до виявлення імпліцитних смислових структур.

Отже, адресованість виступає визначальним чинником організації тексту, оскільки саме вона детермінує вибір мовних засобів, способи подання інформації та стратегії реалізації комунікативних намірів автора. У цьому зв'язку дослідження специфіки адресованості та її ролі у формуванні текстової семантики є важливим для глибшого розуміння механізмів комунікації.

Матеріалом дослідження слугує американський телесеріал в жанрі ситком (‘‘комедія ситуацій’’) ‘‘2 Broke Girls’’ (2011-2017 pp., створений Майклом Патриком Кінгом та Вітні Каммінгс для Warner Bros. Television, трансляція відбувалася на телеканалі CBS), що для українського глядача було адаптовано як ‘‘Дві дівчини без копійчини’’ (перекладений українською мовою телеканалом ‘‘Новий Канал’’). Серіал нараховує 6 сезонів, 138 епізодів.

Аудіовізуальний контент займає важливе місце у культурному просторі суспільства. Зростання популярності іноземних серіалів, зокрема американських ситкомів, зумовлює необхідність якісного перекладу, який забезпечує адекватне сприйняття іншомовного продукту. Особливо складним завданням у цьому процесі є передача гумору, оскільки він є культурно зумовленим і залежить від мовних, соціальних та когнітивних чинників. Таким чином, зростає необхідність вивчення комунікативних стратегій, що застосовуються під час перекладу гумору, з метою досягнення максимальної еквівалентності між оригіналом і перекладом. Як зазначено у дослідженні, перекладач має враховувати не лише текст реплік, а й візуальний компонент, оскільки саме їх поєднання формує комічний ефект.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Поняття комічного в різні історичні епохи привертало увагу філософів, ораторів і науковців та слугувало важливим об’єктом дослідження. І сьогодні проблема походження й розвитку комічного не втрачає своєї актуальності.

Одними з перших, хто звернувся до осмислення природи сміху, були античні мислителі – Платон, Аристотель, Демокріт, Аристофан, Епіктет та інші.

Комічне проявляється у різних формах, які складно чітко класифікувати через їхню багатогранність і чисельність. Водночас зазвичай виокремлюють чотири основні взаємопов’язані форми: гумор, сатиру, іронію та сарказм [4 с.246-247].

На думку Джеррі Палмера [5], гумор охоплює все, що є або може бути смішним, а також дії, що викликають сміх. Згідно з визначенням ‘‘Енциклопедії сучасної України’’ [6], гумор – це форма комічного, що відображає кумедне у життєвих ситуаціях і рисах характеру людини; це також здатність викликати сміх і важливий засіб комунікації, який

допомагає знижувати напруження, долати стрес і сприяє виникненню позитивних емоцій».

Американський гумор відрізняється значною різноманітністю, що зумовлено впливом численних етнічних груп, сформованих із переселенців різного походження. Водночас існує поширена думка про відсутність у американців почуття гумору – зокрема, так вважав Чарльз Діккенс.

Насправді ж американський гумор може мати різні прояви: від різкого, прямолінійного й навіть грубого до доброзичливого, іронічного чи витонченого, хоча частіше переважають більш зухвалі жарти.

Серед характерних рис американського гумору можна виділити такі:

1. Відсутність прихованого змісту та схильність до прямої іронії.
2. Потреба у чіткості й поясненні жарту – абстрактність зазвичай сприймається складно.
3. Орієнтація на висміювання людської недалекості, помилок і аморальних вчинків.
4. Доведення ситуацій до абсурду.
5. Активне використання перебільшень, несподіваних порівнянь і гри слів.

Тематика жартів загалом універсальна: це національні особливості, політика, відомі особистості, історичні події тощо. Водночас існують певні обмеження: жарти, що можуть зачепити етнічні, релігійні, расові чи соціальні почуття, а також пов'язані з війнами або трагедіями, вважаються недоречними [7].

Американцям притаманний діяльнісний тип комунікативної поведінки, що поєднується з такими рисами, як відкритість, прямолінійність і прагнення до спрощення.

Отже, американський гумор, який історично розвинувся на основі британської традиції, має свої специфічні особливості: прямоту, відсутність підтексту, схильність до гри слів і абсурду. Його унікальність полягає у різноманітності форм і тем, а також у наявності певних соціальних табу.

Мета статті. Мета цього дослідження полягає у вивченні комунікативних стратегій адаптації американського гумору в процесі його перекладу українською мовою, а також у аналізі особливостей відтворення комічного ефекту в аудіовізуальному перекладі на матеріалі серіалу “2 Broke Girls” («Дві дівчини без копійчини»).

У рамках дослідження було поставлено такі завдання:

- уточнити сутність поняття комічного;
- дослідити ключові прийоми передачі гумору;
- визначити комунікативні стратегії адаптації американського гумору в процесі перекладу українською мовою;

- ідентифікувати образ адресата, для якого створено ситком “2 Broke Girls” («Дві дівчини без копійчини»).

У дослідженні було застосовано такі методи:

- метод класифікації – для групування прикладів гумору;
- елементи кількісного аналізу – з метою визначення найуживаніших типів комічного та способів їх перекладу;
- порівняльний метод – для зіставлення оригінальних і перекладених кінодіалогів;
- контекстуальний аналіз – для виявлення контекстів, необхідних для адекватної передачі комічного в ситкомі “2 Broke Girls” («Дві дівчини без копійчини»).

Виклад основного матеріалу. У межах дослідницької частини, спираючись на теоретичні положення, викладені в попередньому розділі, здійснено аналіз особливостей реалізації комунікативних стратегій адаптації американського гумору в процесі його перекладу українською мовою. Матеріалом дослідження слугував американський ситком “2 Broke Girls” («Дві дівчини без копійчини»). Сюжет серіалу розгортається навколо двох головних героїнь, прагматичної й саркастичної Макс та колишньої заможної спадкоємиці Керолайн, які працюють у закусочній і мріють заснувати власний бізнес. Попри відмінності у характерах, життєвому досвіді та соціальному походженні, героїнь об’єднує спільна мета, що змушує їх долати щоденні труднощі й працювати разом із іншими працівниками закладу. Комічний ефект у серіалі створюється завдяки контрасту між персонажами, іронічним діалогам, ситуаційним непорозумінням та перебільшено кумедним образам другорядних героїв (Ерл, Олег, Софі, Рубі та ін.) [8]. Аналіз обраного матеріалу дозволив простежити специфіку відтворення комічного ефекту в аудіовізуальному перекладі [9]. Під час аналізу матеріалу дослідження було використано підходи мультимодальності та аудіовізуальних кодів, запропоновані в роботі “Basic Concepts in the Theory of Audiovisual Translation” («Основні поняття теорії аудіовізуального перекладу») [10], що дає змогу розглядати комічний ефект у ситкомі “2 Broke Girls” як результат взаємодії вербального, візуального та акустичного каналів комунікації в процесі аналізу ролі мовних, інтонаційних і кінематографічних елементів у створенні та відтворенні гумору в українськомовному перекладі.

У ході аналізу встановлено, що творці серіалу активно використовують широкий спектр засобів комічного, однак у дослідженні зосереджено увагу на найбільш репрезентативних із них, зокрема: грі слів, сленгу, сарказмі, іронії, парадоксі, гіперболі, перифразі, повторах, оказіоналізмах, антитезі, чорному гуморі та порівняннях.

Аналіз прикладів засвідчив, що одним із найскладніших для перекладу є відтворення гри слів, оскільки вона безпосередньо пов'язана з формальною структурою мови. У таких випадках перекладач вдається до комунікативної адаптації, підбираючи функціонально близькі відповідники. Це дозволяє зберегти комічний ефект навіть за умови зміни лексичного наповнення висловлювання. Наприклад:

Оригінал

Max: We are turning down a real paying job to go to the crap fair?
Caroline: Yes, it's important that we focus on the cupcake business. And you can't *spell "focus" without "us"*.
Max: Or *FU*.

Переклад

Макс: Ми відмовляємося від грошей, заради якогось клятого ярмарку?
Керолайн: Так! Ми маємо задуматися про своє майбутнє. І зі слова *“задуматися” вийде “ми”*.
Макс: А також *“зад”*.

Як видно, Керолайн, намагаючись підбадьорити Макс і посилити відчуття командної єдності, вдається до гри слів. Лексема *“focus”* («фокусуватися») містить елемент *“us”* («ми»), а також співзвучна з вигуком *“fu”*, що виражає зневагу. Саме ця особливість створює труднощі для перекладу, адже в українському відповіднику *«фокусуватися»* відсутня літера *«м»*, що унеможливорює відтворення аналогічної гри слів. Крім того, виникає потреба знайти таку одиницю, яка дозволила б передати і відтінок негативної експресії.

З огляду на це, перекладач обрав найближчий за змістом варіант – *«задуматися»*, який містить літери *«м»* та *«и»*. У результаті вдалося частково зберегти гру слів і не втратити комічний ефект. Більше того, використання слова *«зад»* як відповідника до *“fu”* навіть підсилює експресивність і додає діалогу додаткового гумористичного забарвлення.

Оказіоналізми, утворені шляхом поєднання лексичних одиниць, у більшості випадків успішно відтворюються в українському перекладі завдяки наявності аналогічних словотвірних можливостей. Це забезпечує збереження як змісту, так і форми комічного елементу.

Оригінал

Caroline: Why is this rag with my father on it there?
Max: Don't look at me. Chestnut bought it. He likes it when I read him his daily *horse-oscope*.

Переклад

Керолайн: А що тут робить газета з фото мого батька?
Макс: Не дивись на мене. Її купив Гнідий. Він любить, коли я читаю йому *кіньоскоп*.

У наведеному прикладі автор використовує оказіоналізм *“horse-oscope”*, утворений шляхом поєднання двох іменників – *“horse”* і *“horoscope”*. Даний випадок не становив значних труднощів для

перекладача, оскільки в українській мові існують відповідні лексеми «*кінь*» і «*гороскоп*», які є семантично й етимологічно співвідносними з англійськими одиницями. Таким чином, у перекладі вдалося повною мірою відтворити як зміст, так і форму okazionalizmu, що забезпечило збереження комічного ефекту.

Сарказм та іронія, як правило, не викликають значних труднощів у перекладі, оскільки їхня інтерпретація значною мірою залежить від контексту та інтонації. Водночас важливу роль відіграє аудіовізуальний компонент, який допомагає реципієнту правильно декодувати прихований зміст висловлювання.

Як приклад розглянемо діалог між Керолайн та Рубі. Керолайн намагається отримати можливість виступити в джаз-клубі, підкреслюючи свій досвід участі у шкільному джазовому хорі. Рубі, демонструючи скептичне ставлення, реагує на її пропозицію з очевидною іронічністю. Завдяки саркастичному висловлюванню вона непрямо дає зрозуміти, що вокальні здібності Керолайн є доволі слабкими, хоча прямо озвучити це було б недоречно.

Оригінал

Caroline: Ruby, just putting it out there... if you need someone to warm up the crowd, ***I was in my high school's jazz choir. I sang "God Bless the Child."***

Ruby: ***Well, God bless the children that had to listen to that.***

Переклад

Керолайн: Рубі, може тобі потрібен хтось для розігріву публіки? ***У школі я співала у джазовому хорі. Я співала «Боже, благослови Дитя».***

Рубі: ***Сподіваюся, Бог благословив дітей, яким довелося це чути.***

Отже, сарказм виступає ефективним засобом вираження критики у завуальованій формі та є потужним інструментом комунікації.

Передача сленгу є більш проблематичною, оскільки він має культурно зумовлений характер і часто немає прямих відповідників. У таких випадках перекладач застосовує трансформації, спрямовані на передачу загального змісту та прагматичного ефекту висловлювання, навіть ціною втрати буквального значення.

Розглянемо механізм створення комічного ефекту через використання сленгу на прикладі репліки Софі.

Оригінал

Sophie: Love? Come on, don't ruin my ***cupcake buzz***.

Переклад

Софі: Любов? Не псуйте мені ***апетиту***.

Друзі намагаються донести їй, що Олег відчуває до неї не просто симпатію, а справжнє кохання. Однак Софі, зайнята поїданням кексу, емоційно реагує фразою "*don't ruin my cupcake buzz*". Лексема "*buzz*" у

прямому значенні означає «дзижчання», проте в сленговому вжитку передає стан ейфорії або «кайфу». Таким чином, вислів можна інтерпретувати як прохання не псувати її «кексовий кайф». У перекладі замість буквального відтворення слова “buzz”, що вживається у поєднанні з “cupsake”, перекладач обрав смисловий відповідник, більш зрозумілий для українського реципієнта, зберігши при цьому комунікативний ефект висловлювання.

Менш складними для відтворення виявилися такі засоби, як повтори, порівняння та гіпербола, оскільки вони здебільшого зберігають свою структуру при перекладі. Водночас у випадках культурно маркованих елементів (наприклад, реалій) перекладач змушений вдаватися до заміни з метою забезпечення зрозумілості для українського глядача.

Наведений нижче приклад яскраво ілюструє це явище. Керолайн – розпещена дівчина, батько якої збанкрутував і опинився у в’язниці, залишивши її без статків. Вона періодично скаржиться на втрату багатства та з ностальгією згадує своє колишнє заможне життя. Макс, яка виросла в складних умовах і звикла самотійно долати життєві труднощі, реагує на такі скарги з іронією та саркастичним підтекстом.

Оригінал

Caroline: God, I love money.
Max: I know, *I’m so sorry it broke up with you.*

Переклад

Керолайн: Як я люблю гроші.
Макс: Знаю. *Мені шкода, що вони кинули тебе.*

На перший погляд може здатися, що Макс щиро співчуває Керолайн, однак інтонація та вислів “it broke up with you” (де мовна одиниця “break up with smb” означає «розривати/закінчувати романтичні стосунки»), вимовлений із виразним іронічним підтекстом, не залишають сумнівів у протилежному значенні її слів.

Таким чином, стає очевидним, що в окремих випадках аудіовізуальні компоненти відіграють важливу роль у правильному розумінні та інтерпретації іронії.

Парадокс і чорний гумор демонструють тісний зв’язок із культурним контекстом, що іноді потребує часткової або повної трансформації висловлювання. Проте в окремих випадках дослівний переклад є достатнім для збереження комічного ефекту, якщо ситуація є універсально зрозумілою.

Розглянемо механізм створення комічного ефекту за допомогою парадоксу на поданому прикладі: Макс прощається зі своїм другом Ерлом, який опинився в лікарні через серцевий напад. Він сприймається нею як батьківська фігура, тому вона щиро хвилюється за його стан і боїться втратити його, адже чоловік уже перебуває в похилому віці. Репліка “don’t

die, or I'll kill you" («помреш – я тебе вб'ю») використовується для підсилення емоційної виразності висловлювання.

Комічний ефект у цьому випадку ґрунтується на логічному протиріччі: неможливо «вбити» людину, яка вже померла, що й створює парадоксальність ситуації.

Оригінал

Max: I'll see you later. ***Don't die, or I'll kill you.***

Переклад

Макс: До зустрічі! ***Помреш – я тебе вб'ю.***

Перекладач успішно впорався із завданням, оскільки буквальний переклад репліки є повністю зрозумілим для українського реципієнта та забезпечує збереження комічного ефекту на рівні оригіналу.

Окрему увагу привертає використання перифразу та антитези, які виконують не лише стилістичну, а й прагматичну функцію, посилюючи експресивність мовлення персонажів. Їх відтворення в перекладі зазвичай не викликає значних труднощів за умови збереження логічної структури висловлювання.

Розглянемо використання антитези на прикладі наступної репліки: Елейн, яка є лідеркою секти, до якої випадково потрапляють Макс і Керолайн, ознайомлює їх із правилами перебування в будинку, де збираються члени спільноти. Антитеза у цьому випадку проявляється через протиставлення лексем *“love”* – «любити» та *“hate”* – «ненавидіти». Спочатку вона закликає до взаємної любові між учасниками, однак згодом заявляє про свою неприязнь до сусідів, чим фактично суперечить власним словам.

Оригінал

Elaine: There are only two rules in this house: ***love one another and don't talk to the neighbors. I hate them.***

Переклад

Елейн: У цьому будинку є лише два правила: ***любити один одного і не розмовляти з сусідами. Я їх ненавиджу.***

Отже, проведений аналіз свідчить, що ефективна адаптація американського гумору в українському перекладі досягається завдяки комплексному застосуванню різних перекладацьких стратегій і трансформацій. Ключовим завданням перекладача є не буквальне відтворення тексту, а передача комунікативного наміру та комічного ефекту з урахуванням культурних особливостей цільової аудиторії. Важливу роль у декодуванні гумору також відіграють аудіовізуальні компоненти, зокрема інтонація, міміка та контекст ситуації.

Проаналізувавши комунікативні стратегії, використані при перекладі серіалу *“2 Broke Girls”* («Дві дівчини без копійчини») можна зробити висновок про те, що він адресований широкому колу глядачів, зокрема це

представники молодіжної та дорослої аудиторії, які здатні сприймати саркастичний, ситуативний і провокативний гумор. Це підтверджується фактом використання вищезазначених стратегій адаптації американського гумору в процесі його перекладу українською мовою.

Висновки. У результаті проведеного дослідження встановлено, що комунікативні стратегії адаптації американського гумору в процесі перекладу українською мовою є комплексним і багаторівневим явищем, що залежить від мовних, культурних та прагматичних чинників. Аналіз матеріалу американського ситкому “2 Broke Girls” («Дві дівчини без копійчини») засвідчив, що переклад гумору потребує не лише відтворення змісту, а передусім передачі комічного ефекту з урахуванням особливостей цільової аудиторії.

З’ясовано, що найскладнішими для перекладу є такі засоби комічного, як гра слів і сленг, оскільки вони безпосередньо пов’язані зі структурою мови та культурним контекстом. У цих випадках перекладач найчастіше вдається до комунікативної адаптації, трансформацій і підбору функціональних відповідників, що дозволяє зберегти прагматичний ефект висловлювання. Водночас okazіоналізми, порівняння, гіпербола та повтори здебільшого відтворюються без значних труднощів завдяки універсальності їхніх структурних і семантичних характеристик.

Дослідження також показало, що сарказм, іронія та чорний гумор значною мірою залежать від контексту та аудіовізуальних компонентів, які відіграють важливу роль у процесі інтерпретації. У таких випадках переклад передбачає збереження не лише вербального, а й невербального аспекту комунікації.

Парадокс, антитеза та перифраз виконують важливу експресивну функцію та, як правило, успішно передаються за умови збереження логічної структури висловлювання.

Окрему увагу приділено категорії адресованості, яка визначає вибір перекладацьких стратегій. Встановлено, що переклад серіалу орієнтований на широке коло українських глядачів, що зумовлює використання доступних, зрозумілих і культурно адаптованих мовних засобів. Це підтверджує важливість урахування образу імпліцитного адресата під час перекладу аудіовізуального продукту.

Таким чином, ефективність перекладу гумору досягається завдяки гнучкому поєднанню різних комунікативних стратегій, серед яких провідними є адаптація, трансформація та прагматичне переосмислення. Перспективи подальших досліджень вбачаємо у розширенні матеріалу аналізу та поглибленому вивченні взаємодії мовних і позамовних чинників у процесі перекладу комічного в аудіовізуальному дискурсі.

Література:

1. Іщенко В. Л. Англійські економічні терміни: структурні, семантичні, функціональні характеристики // Нова філологія. – 2012. – № 36. – С. 88–90.
2. Кузнєцова Г. В. Адресованість та адресат (на матеріалі політичного дискурсу) // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія. – 2021. – № 48, т. 1. – С. 105–108.
3. Іщенко В. Л., Горбуньова С. О. Особливості передачі англійських заголовків українською мовою з урахуванням адресованості тексту (на матеріалі епізодів телесеріалів) // Лінгвістика. – 2022. – Вип. 1 (45). – С. 80–89.
4. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. Т. 1 / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. – Київ : Академія, 2007. – 508 с. – (Енциклопедія ерудита).
5. Palmer J. Taking Humour Seriously. – London ; New York : Routledge, 1993. – 212p.
6. Енциклопедія сучасної України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=24711.
7. Boyd B. Laughter and Literature: A Play Theory of Humor [Electronic resource]. – 2004. URL: (PDF) Laughter and Literature: A Play Theory of Humor.
8. 2 Broke Girls [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.imdb.com/title/tt1845307/>
9. Дві дівчини без копійчини [Електронний ресурс] // UASerials. Режим доступу: <https://uaserials.my/206-dv-dvchiny-bez-kopychiny-sezon-1.html>
10. Cho S.-E. Basic Concepts in the Theory of Audiovisual Translation // 영미연구 (Anglo-American Studies). – 2014. – No. 31. – P. 377–396

References:

1. Ischenko, V.L. (2012). Anhliiski ekonomichni terminy: strukturni, semantichni, funktsionalni kharakterystyky [English Economic Terms: Structural, Semantic, and Functional Characteristics]. *Nova Filolohiia* [New Philology], 36, 88–90 (in Ukrainian).
2. Kuznietsova, H.V. (2021). Adresovanist ta adresat (na materiali politychnoho dyskursu) [Addressivity and Addressee (Based on Political Discourse)]. *Naukovyi Visnyk Mizhnarodnoho Humanitarnoho Universytetu. Serii: Filolohiia* [Scientific Bulletin of the International Humanities University. Series: Philology], 48(1), 105–108 (in Ukrainian).
3. Ischenko, V.L., & Horbunova, S.O. (2022). Osoblyvosti peredachi anhlovnykh zaholovkiv ukrainskoiu movoiu z urakhuvanniam adresovanosti tekstu (na materiali epizodiv teleserialiv) [Specific Features of Rendering English-Language Titles into Ukrainian with Consideration of Text Addressivity (Based on TV Series Episodes)]. *Linhvistyka* [Linguistics], 1(45), 80–89 (in Ukrainian).
4. Kovaliv, Yu.I. (Ed.). (2007). *Literaturoznachna entsyklopediia* [Literary Studies Encyclopedia] (Vol. 1). Kyiv: Akademiia (in Ukrainian).
5. Jerry Palmer (1993). *Taking Humour Seriously*. London; New York: Routledge.
6. Encyclopedia of Modern Ukraine Retrieved from https://esu.com.ua/search_articles.php?id=24711 (in Ukrainian).
7. Boyd, B. Laughter and Literature: A Play Theory of Humor (2004). Retrieved from (PDF) Laughter and Literature: A Play Theory of Humor
8. 2 Broke Girls on IMDb Retrieved from <https://www.imdb.com/title/tt1845307>
9. Dvi divchyny bez kopychyny on UASerials Retrieved from <https://uaserials.my/206-dv-dvchiny-bez-kopychiny-sezon-1.html> (in Ukrainian)